

Iðnaðarnefnd Alþingis
B.t. Elínar Valdísar Þorsteinsdóttur nefndarritara

Reykjavík, hinn 8. janúar 2004

Efni: Umsögn BHM um frumvarp til laga um uppfinningar starfsmanna (313. mál)

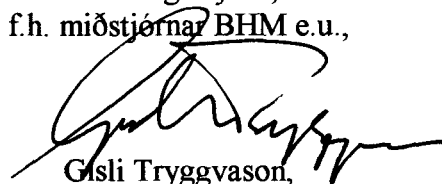
Visað er til bréfs yðar, dags. 1. desember 2003, varðandi umsögn um 313. mál, frumvarp til laga um uppfinningar starfsmanna. Eftirfarandi er umsögn Bandalags háskólamanna (BHM) um þingmálið. Beðist er velvirðingar á því að ekki tókst að veita umsögn í síðasta lagi 6. janúar sl. eins og óskað var.

Hjálagt er í afriti bréf undirritaðs f.h. miðstjórnar BHM, dags. 29. september 2003, en miðstjórn fjallaði ítarlega um mál þetta á fundum sínum í ágúst og september 2003. Einnig er hjálagt afrit af 8. tbl. vefrits BHM 2003 frá 25. september sl. Sú afstaða BHM, sem þar greinir, er óbreytt að í lögunum sé *frávíkjanlegt* viðmið (1/3) um það hvert sanngjarnt endurgjald *geti* verið. Að öðrum kosti telur BHM að samningsstaða starfsmanns, gjarnan við nýráðningu, sé ekki tryggð. Auk þess er að mati BHM alger óvissa við hvaða efnisreglur dómstólar myndu miða þegar deilt yrði um hvað væri sanngjarnt þar sem engar leiðbeiningar er að finna um það í lögunum sjálfum.

Áréttað skal að *ekki* er farið fram á að *ófrávíkjanlegt* viðmið verði sett í lög um uppfinningar starfsmanna.

Óskað er eftir að fulltrúi BHM verði kvaddur á fund iðnaðarnefndar Alþingis til þess að gera nánari grein fyrir ofangreindu meginatriði auk annarra athugasemda sem ekki hafa verið teknar til greina við samningu frumvarpsins. Tekið skal fram að BHM hefur um langt árabil látið þetta mál til sín taka.

Virðingarfyllst,
f.h. miðstjórnar BHM e.u.,

Gísli Tryggvason,
framkvæmdarstjóri BHM.

Iðnaðar- og viðskiptaráðuneyti
B.t. Jóns Ógmundar Þormóðssonar

Reykjavík, hinn 29. september 2003

**Efni: Viðbótarumsögn miðstjórnar BHM um drög að frumvarpi um
uppfinningar starfsmanna**

Vísað er í bréf yðar, dags. 6. maí sl., varðandi drög að frumvarpi um uppfinningar starfsmanna og í umsögn undirritaðs f.h. BHM af því tilefni, dags. 15. ágúst sl. Eins og þar var boðað var rætt um það á miðstjórnarfundinum hinn 20. ágúst sl. hvort gera ætti viðbótarumsögn um frumvarpsdrögin. Eftir umræðu á þeim fundi var ákveðið að fresta afgreiðslu málsins til næsta fundar miðstjórnar hinn 17. september sl. þar sem fulltrúi BHM í ráðherraskipaðri nefnd um málið, Ólafur S. Andrésson, mætti að beiðni fundarins.

Í miðstjórn BHM var tekin afstaða til þess grundvallaratriðis hvort samningafrelsi um ákvörðun sanngjarns endurgjalds eigi að vera *algert* eða hvort lögin sjálf eigi að veita *leiðbeiningu* í því efni – eins og greinargerð með frumvarpinu gerir í drögum. Benti Ólafur í því sambandi á að sterk hefð væri fyrir þriðjungaskiptum á afrakstri uppfinninga og að sú hefð væri nægilega sterk að hans mati til þess að slík skipti yrðu grundvallarviðmið. Hjá miðstjórnarfulltrúum komu hins vegar fram efasemdir um að væntanleg lög gætu að óbreyttum frumvarpsdrögum varið hagsmunum starfsmanna nægilega. Fól miðstjórn BHM undirrituðum að koma því á framfæri við yður að í texta frumvarpsins yrðu *þriðjungaskipti sett sem viðmiðun varðandi endurgjald til starfsmanna vegna uppfanninga*. Áréttað skal að hér er ekki rætt um lágmark eða hámark heldur aðeins lögákveðna viðmiðun – svonefnt „akkeri.”

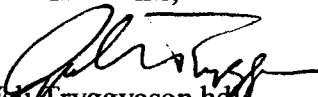
Um leið og þessu er komið á framfæri f.h. miðstjórnar BHM skulu nefndir tveir möguleikar á orðalagi slíks ákvæðis í frumvarpinu – verði fallist á afstöðu miðstjórnar BHM – en þessir kostir eru í samræmi við umræður á miðstjórnarfundinum BHM 20. ágúst sl.:

„og skal hlutur starfsmanns vera 1/3 af nettótekjum af uppfinningunni nema samið sé um annað við sérstakar aðstæður”

eða

„og skal hlutur starfsmanns vera 1/3 af nettótekjum af uppfeningunni en heimilt er að semja um lægri hlut í kjarsamningi fyrir þá starfsmenn sem ráðnir eru sem uppfeningamenn eða hafa sambærilegt starfsheiti.”

Virðingarfyllst,
f.h. BHM,

Guðni Tryggvason hdl,
framkvæmdarstjóri BHM.

**Bandalag
háskólamanna**

Forystufólk aðildarfélaga BHM er hvatt til að skrá trúnaðarmenn og aðra forystumenn á áskrifendalista Vefrits BHM. Senda má upplýsingar um netföng til skrifstofu BHM á netfangið bhm@bhm.is.

Verkfallsdómi áfrýjað

BHM og Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga eru að íhuga hvort sækja eigi um heimild til að áfrýja dómi Héraðsdóms Reykjavíkur í máli hjúkrunarfræðings gegn íslenska ríkinu, sem kveðinn var upp þann 12. september síðastliðinn. Í dómnum var ríkið sýknað af kröfu stefnanda um að henni yrðu greidd laun sem af henni voru dregin vegna tveggja daga verkfalls Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga í maí 2001. Stefnandi byggði kröfu sína á því að hún hefði ekki átt vinnuskyldu verkfallsdagana. Því hafi hún innt af hendi alla sína vinnuskyldu í verkfallsmánuðinum og bæri þannig full mánaðarlaun. Landspítali háskólasjúkrahús dró hins vegar tvo vinnudaga frá föstum vinnulaunum allra hjúkrunarfræðinga, án tillits til þess hvort viðkomandi ætti vinnuskyldu verkfallsdagana. Var það gert í samræmi við fyrirmæli fjármálaráðuneytis.

Í niðurstöðu dómsins segir að samkvæmt 18. grein laga um kjarasamninga opinberra starfsmanna nr. 94/1986 taki boðað verkfall til allra starfsmanna í viðkomandi stéttarfélagi hjá þeim vinnuveitendum sem verkfallið beinist gegn, annarra en þeirra sem óheimilt er að leggja niður störf. Að verkfall sé tímabundið breyti ekki þessu og því teljist stefnandi hafa verið aðili að verkfalli, þótt hún hefði verið búin að inna af hendi alla vinnuskyldu umrædds mánaðar. Um dóm þennan hefur verið fjallað í stjórn BHM, laganefnd og miðstjórn. Málið hefur að sjálfsögðu fengið mikla umfjöllun í Félagi íslenskra hjúkrunarfræðinga. Þá hefur BHM haft samráð við önnur samtök launafólks. Er það samdóma álit þessarra aðila að dómurinn sé óviðunandi, meðal annars vegna þess að hann setji hugtakið "tímabundið verkfall" í uppnám.

Málþing um tjáningafrelsi og faglegt sjálfstæði

Bandalag háskólamanna, í samvinnu við önnur samtök, hyggst gangast fyrir málþingi síðari hluta nóvembermánaðar um tjáningafrelsi og faglegt sjálfstæði.

Undanfarin ár hafa ítrekað komið upp ágreiningsmál í íslensku samfélagi sem snúast um ofangreint efni. BHM telur tímabært að vakin sé umræða um viðfangsefnið, án þess að hún tengist einstökum málum, aðilum eða persónum.

Stefnt er að því að á málþinginu verði fjallað um efnið frá sem flestum sjónarhólum, bæði í erindum og í pallborðsumræðum. Vonast er eftir virkri þátttöku fræðimanna, stjórnálagamanna, háskólamanna og annarra fagmanna sem telja þörf á að verja tjáningafrelsi og faglegt sjálfstæði, sem og stjórnenda sem telja nauðsynlegt að takmarka annað hvort eða hvort tveggja. Er stefnt að því að í framsöguerindum verði sem flestum sjónarhornum gerð skil. Vonast er til að mælendaskrá og endanleg dagskrá verði tilbúin til birtingar sem fyrst. Áætlað er að málþingið standi hálfan dag og verði þátttakendum að kostnaðarlausu

Þriðjungaskipti verði viðmiðun

Á fundi miðstjórnar BHM þann 17. september síðastliðinn var stjórn BHM og framkvæmdastjóra falið að hlutast til um að í væntanlegu lagafrumvarpi um uppfinningar starfsmanna verði þriðjungaskipti ágóða af uppfinningum sett sem viðmiðun varðandi endurgjald til starfsmanna.

Ólafur S. Andrésson, fulltrúi BHM í nefnd ráðherra sem samið hefur drög að frumvarpi til laganna, kom á miðstjórnarfundinn og fjallaði um drögin. Ólafur skýrði miðstjórnarfund frá þeim viðhorfum sem komið hefðu til álita innan nefndarinnar við samningu frumvarpsdraganna. Rakti hann m.a. ólíkar aðstæður á almennum vinnumarkaði annars vegar, í opinbera geiranum hins vegar. Taldi hann erfitt að setja saman frumvarp sem gilt gæti almennt, nema hafa lögin sem einföldust og treysta á samningsréttinn og svo dómstóla ef samningar næðust ekki. Benti hann á að sterk hefð væri fyrir þriðjungaskiptum á afrakstri uppfinninga, nægilega sterk til að slík skipti yrðu

<http://www.bhm.is/main/view.jsp?branch=453966>

Vefrit BHM

8. tbl. - 25. september 2003

Málstofa mánudaginn 6. október

Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna;

hverju viljum við breyta og hvers vegna? Hvernig er hægt að bæta samningsumhverfi opinberra starfsmanna? Getum við tekið okkur nágrannalöndin til fyrirmyndar?

Halldóra Friðjónsdóttir form. BHM segir frá kynnisferðum til Írlands, Danmerkur og Noregs, sem gagnlegt voru farnar til að skoða lög og hefðir sem tengjast kjarasamningum en í öllum löndunum voru fulltrúar bæði launþega og vinnuveitenda heimsóttir.

Orkuveitan sér um heita vatnið í Brekkuskóg

Orkuveita Reykjavíkur hefur keypt Hitaveitu Hlíðamanna og tók OR yfir reksturinn 1. september s.l. Þar með sér Orkuveitan um öflun á heitu vatni í bústaði Orlofssjóðs BHM í Brekkuskógi. Orlofssjóður hefur lagt áherslu á að tryggja öruggt rennsli af heitu vatni í bústaðina og er þess vænt að þessar breytingar muni auka rekstraröryggi hitaveitunnar.

Bústaðir OBHM fyrir sjóðfélaga

Að gefnu tilefni þykir rétt að fram komi að almennt er ekki gert ráð fyrir því að bústaðir í eigu Orlofssjóðs BHM séu leigðir til annarra en sjóðfélaga. Ástæðurnar fyrir því eru ýmsar og má m.a. nefna að ólíklegt má telja að slík leiga standist lög. Þá er byggt á því í skipulagsskrá sjóðsins frá 1999 að sjóðurinn falli undir sjálfseignarstofnanir sem stunda ekki atvinnurekstur, enda séu „viðskipti“ sjóðsins ekki „út á við“ og sjóðurinn lokaður öðrum en sjóðfélögum. Þar að auki er hætta á að leiga til annarra en sjóðfélaga skekki samkeppnisumhverfi gistiúsaeigenda á sama svæði.

Sjúkrasjóður BHM býður styrki til heilsuræktar

Sjúkrasjóður BHM hefur ákveðið að bjóða sjóðfélögum styrk til heilsuræktar. Styrkurinn nemur kr. 10.000 árlega og er greiddur út gegn framvísun reikninga þegar umsókn hefur verið afgreidd. Umsóknunum þarf að skila fyrir 10. hvers mánaðar. Umsóknareyðublað og reglur sjóðsins um aðild og úthlutanir er að finna á vefsíðu **Sjúkrasjóðs BHM**. Af gefnu tilefni skal áréttað að styrkur þessi nær aðeins til sjóðfélaga **Sjúkrasjóðs BHM**, þ.e. þeim sem

9.1.2004

grundvallarviðmið.

Í umræðum komu fram efasemdir um að með þessu móti gætu lögin varið hagsmuni starfsmanna nægilega. Var meðal annar bent á hagsmuni þeirra sem sjálfir afla rannsóknafjár til verkefna, sem síðan leiða til uppfinninga, svo og hagsmuni starfsmanna þar sem uppfinningar flytjast frá opinbera geiranum til fyrirtækja. Var stjórn BHM og framkvæmdastjóra falið að hlutast til um að inn í texta frumvarpsins verði þriðjungaskipti sett sem viðmiðun varðandi endurgjald til starfsmanna vegna uppfinninga.

Lög um tímabundna ráðningu

Ljóst er að á komandi haustþingi verður lagt fram frumvarp til laga um tímabundna ráðningu starfsmanna. Með þeim verður lögtekin ESB-tilskipun um þetta efni. Ljóst er að ef íslensk stjórnvöld lögtaka ekki þessa tilskipun nú í haust mun eftirlitsstofnun EFTA hefja málaferli gegn íslenska ríkinu vegna samningsbrots. Á miðstjórnarfundum 17. september síðastliðinn kom fram að helsta álitamálið við undirbúning frumvarpsins væri hámark tímabundinnar ráðningar. BHM hefur viljað láta tveggja ára hámark gilda, líkt og kveðið er á um í lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.

Ritstjóri: Halldór K. Valdimarsson - hkv@bhm.is

vinna á almenna vinnumarkaðnum, en ekki þeirra sem starfa hjá ríki, sveitarfélögum eða öðrum sem greiða í Styrktarsjóð BHM.

Reglur Styrktarsjóðs BHM endurskoðaðar

Um þessar mundir stendur yfir endurskoðun á reglum Styrktarsjóðs BHM. Meðal annars er verið að skoða upphæð bóta, tegund styrkja og reglur um sjóðsaðild. Allar ábendingar um breytingar eða viðbætur við reglur sjóðsins eru vel þegnar. Athugasemdir óskast sendar til Bryndísar Jónsdóttur, deildarstjóra styrkveitinga, á netfangið bryndis@bhm.is.

Vissir þú?

...að skv. 8. grein laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins átt þú rétt á að fá starfslýsingu. Greinagóð starfslýsing er með öflugustu tækjum okkar til vörslu réttinda, þar með talin eðlileg launaflokkaröðun.

Ábyrgðarm.: Gísli Tryggvason - gt@bhm.is